

MEMO

Aan : gemeente Heerde
 Van : Evert de Lange
 Kopie : Rob Boshouwers (DHV), Jasper Timmer (Waterschap Veluwe)
 Dossier : BA7950-100-100
 Project : Bedrijventerrein Wapenveld Noord
 Betreft : Watertoetsnotitie

Ons kenmerk : LW-DE20120069
 Datum : 23 april 2012
 Classificatie : Klant vertrouwelijk

Inleiding

DHV is in opdracht van gemeente Heerde bezig met het opstellen van een nieuw bestemmingsplan voor bedrijventerrein Wapenveld Noord inclusief bijbehorende onderzoeken. Het plangebied ligt voor een klein deel op grondgebied van gemeente Hattem, maar gemeente Heerde is penvoerder.

De noordzijde van het terrein biedt de mogelijkheid om de bedrijvigheid te transformeren naar een robuuste ecologische verbindingszone. De kade van het kanaal wordt hier verwijderd en er komt een flauwe oever. In het zuidelijk deel biedt het nieuwe bestemmingsplan mogelijkheden voor uitbreiding van bedrijvigheid en nieuwe woningen. In figuur 1 is het plan weergegeven.

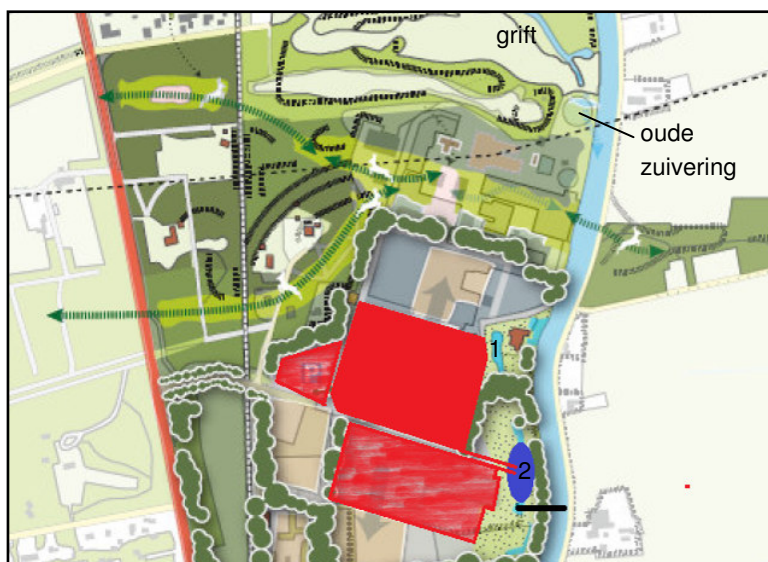
In voorliggende notitie worden de wateraspecten die relevant zijn voor het bestemmingsplan behandeld.



Figuur 1 Toekomstige situatie bedrijventerrein Wapenveld Noord

Huidige situatie

Het plangebied ligt aan de oostrand van de Veluwe. Volgens de bodemkaart komt grondwatertrap VII voor in het plangebied. Dit betekent dat de gemiddeld hoogste grondwaterstand dieper dan 0,80 meter beneden maaiveld staat. Het plangebied wordt aan de oostzijde begrensd door het Apeldoorns Kanaal, het streefpeil in het kanaal is 3,80 m +NAP. Dit peil ligt hoger dan de (grond)waterstanden in het plangebied.



Figuur 2 Huidige afwatering

Volgens de beheerder van het terrein is een deel van het terrein aangesloten op het Apeldoorns Kanaal, zie figuur 2. De rode gebieden in figuur 2 zijn aangesloten op de bergingsvijver (blauw) met een overstort op het Apeldoorns Kanaal. Bij extreme omstandigheden wordt het water d.m.v. een pompje op het Apeldoorns Kanaal geloosd (zwarte lijn onder de vijver). Het overige verharde oppervlak dat nu aanwezig is loost via de oude zuivering op de Grift. In figuur 3 en 4 zijn foto's opgenomen van de huidige vijvers waarvan de nummer staan aangegeven in figuur 2.



Figuur 3 Vijver 1



Figuur 4 Vijver 2

Aan de oostzijde van het kanaal ligt de primaire waterkering. Langs deze waterkering geldt een beschermingszone van 20 meter. De westelijke beschermingszone van de waterkering ligt ongeveer gelijk met het kanaal (en daarom niet echt relevant voor het bestemmingsplan).

Beleid

Beleid gemeente Heerde

Het beleid van de gemeente is opgenomen in het gemeentelijk rioleringsplan GRP 2009-2013. In paragraaf 6.2.2 staat ten aanzien van de inzameling en transport stedelijk afvalwater en hemelwater bij nieuwbouw het volgende: *"In principe zal zoveel mogelijk het verhard oppervlak niet op de riolering worden aangesloten. Schoon- en vuilwaterstromen worden zo veel mogelijk gescheiden, waarbij schoon regenwater in het watersysteem wordt gehouden en niet via de riolering naar een zuiveringsinstallatie wordt afgevoerd. Voor de inzameling en verwerking van het hemelwater wordt ingezet op de beleidslijn: infiltreren waar mogelijk in het plangebied, vasthouden in het lokale watersysteem en vertraagd afvoeren naar het open water in het landelijk gebied. Bij de ontwikkeling van nieuwbouwplannen wordt rekening gehouden met de mogelijke effecten van klimaatverandering. Nieuwbouw in het kader van herinrichting van het stedelijk gebied volgt in principe de gescheiden aanpak van de afvoer van het afvalwater en hemelwater in de bestemmingsplannen. Per situatie wordt door de gemeente bekeken op welke wijze de doelmatige inzameling van het afvalwater en hemelwater plaats kan vinden."*

De gemeente heeft aangegeven dat ze geen eigen eisen heeft ten aanzien van de behandeling van hemelwater. De gemeente sluit zich aan bij het beleid van het waterschap.

Beleid Waterschap Veluwe

Waterschap Veluwe heeft per mail (J. Timmer 13-04-2012) aangegeven wat er in haar beleidsregels voor wateren (vast gesteld in 2010) staat aangegeven:

Vermindering wateroverlast, water voor droge tijden en bergingscapaciteit

Waterschap Veluwe staat onder anderen voor het behouden van de bestaande bergingscapaciteit van het betreffende afwateringsgebied. Gedragingen en activiteiten mogen geen verslechtering ten aanzien van het waterbergend vermogen van het oppervlaktewater tot gevolg hebben. Bergingscapaciteit die als gevolg van de

voorgenomen activiteiten verloren zou gaan moet geheel en vooraf worden gecompenseerd. Bij het bepalen van de bergingscapaciteit houdt het waterschap rekening met de werknormen voor wateroverlast zoals afgesproken in het kader van het Nationaal Bestuursakkoord Water. Daarvoor hanteert het waterschap in bebouwd gebied de T=100 lijn (dat wil zeggen de lijn waarbij de kans op het buiten zijn oeveren treden kleiner is dan 1/100 per jaar) en in landelijk gebied de T=10 lijn (idem maar dan kleiner dan 1/10 per jaar).

Het lozen van hemelwater afkomstig van verhard oppervlak dient volgens de trits vasthouden bergen afvoeren te worden behandeld. Dat betekent dat de lozer voldoende inspanning moet leveren om een bepaalde hoeveelheid water dat vrijkomt bij een maatgevende neerslaggebeurtenis vast te houden binnen zijn perceelsgrenzen voordat het wordt afgevoerd op oppervlaktewater of riolering.

Waterschap Veluwe gaat bij de beoordeling van de inspanning in principe uit van een maatgevende neerslaggebeurtenis welke eens per 10 jaar voorkomt en waarbij in een korte tijd (2 uur) 36 mm neerslag valt (T=10 bui uit de Leidraad Riolering 2000). Afwijking van deze norm is mogelijk indien dit in beleid van Waterschap Veluwe, specifiek voor hemelwater, anders is bepaald.

De inspanningen die de initiatiefnemer moet leveren bestaan uit het nemen van afdoende compenserende maatregelen zodat het oppervlaktewatersysteem na de realisering van de verharding niet zwaarder wordt belast dan voordien. Dit kan door infiltratie in de bodem of door nieuwe bergingscapaciteit aan te leggen, die de extra afvoer van het nieuwe verharde oppervlak als het ware neutraliseert dan wel de piekafvoer opvangt. Ook nadat voldoende inspanning van de initiatiefnemer is geleverd, moet het ontvangende water wel voldoende capaciteit hebben om het hemelwater te kunnen ontvangen en afvoeren. Het is nadrukkelijk niet de bedoeling dat elders wateroverlast ontstaat (afwentelen) als gevolg van de hemelwaterlozing.

Voorkeursvolgorde

Wanneer de trits „vasthouden-bergen-afvoeren” is doorlopen en de wijze van afvoeren bepaald moet worden hanteert Waterschap Veluwe de volgende voorkeursvolgorde voor het lozen van het hemelwater:

1. niet beschermde wateren;
2. beschermde wateren;
3. gemengd rioleringstelsel.

Vanuit het waterschap worden de volgende eisen gesteld aan de lozing van (afval)water vanuit het bedrijventerrein op het watersysteem:

- alleen hemelwater;
- hemelwater van verhardingen mag ook op oppervlaktewater tenzij het besluit bodembescherming van toepassing is;
- voor nieuwe verharding moet 36 mm berging gerealiseerd worden.

Toekomstige situatie

Afvalwater

Het bedrijventerrein krijgt drukriolering. Al het afvalwater wordt hierop aangesloten. Het hemelwater mag niet aangesloten worden op de drukriolering.

Hemelwater

In de huidige situatie loost het hemelwater van een deel van het verhard oppervlak op een bestaande vijver. Dit kan zo blijven. De bestaande vijver loost via een pomp op het Apeldoorns Kanaal. Dit is niet duurzaam en daarom niet wenselijk. Het zou wenselijk zijn dat de vijvers (nr. 1 en 2 in figuur 2) verbonden worden met de Grift.

Een ander deel loost via de oude zuivering op de Grift. De zuivering vervalt en al het vuilwater wordt aangesloten op drukriolering. De lozing van hemelwater op de Grift kan in principe zo blijven.

Voor de toename aan verharding dient 36 mm waterberging gerealiseerd te worden. De benodigde waterberging kan gerealiseerd worden door waterbergende voorzieningen op eigen terrein te realiseren. De wateropgave van

meerdere initiatiefnemers zou ook gezamenlijk ingevuld kunnen worden door bijvoorbeeld nieuwe waterpartijen aan te leggen.

Een rekenvoorbeeld:

Stel dat een initiatiefnemer uitbreidt met 1 hectare verhard oppervlak, dan zal er 36 mm over 1 hectare is 360 m³ waterberging gerealiseerd moeten worden. Als de waterbergende voorziening vol staat (36 mm) mag deze overstorten op de Grift.

De wens van het waterschap is om in de toekomst het oppervlaktewater op het bedrijventerrein te verbinden met de Grift. Het waterpeil in de Grift is veel lager dan het waterpeil in het Apeldoorns Kanaal. Door het watersysteem van het bedrijventerrein te verbinden met de Grift ontstaat er een natuurlijke afwatering onder vrij verval. Het bestemmingsplan moet daarom in de ecologische zone de ruimte bieden om oppervlaktewater te realiseren.

Aanbevolen wordt om een waterstructuurplan op te stellen voor het bedrijventerrein. Hierin kan een visie uitgewerkt worden op de optimale hemelwaterafvoer en –berging binnen het bedrijventerrein. Met dit plan kunnen gemeente en waterschap sturing geven aan de plannen voor hemelwaterafvoer en –berging die bij elk bouwinitiatief gemaakt moeten worden.

Proces

Op 26 maart 2012 heeft overleg plaats gevonden met Waterschap Veluwe. Dit overleg was het vooroverleg ten aanzien van het bestemmingsplan (zie bijlage 1 voor het verslag).

In het bestemmingsplan zullen de algemene beleidsregels ten aanzien van het omgaan met hemelwater opgenomen worden. De daadwerkelijke toetsing vindt plaats op het moment dat er een watervergunning aangevraagd wordt voor het lozen op oppervlaktewater.

BIJLAGE 1

VERSLAG VOOROVERLEG BESTEMMINGSPLAN 26 MAART 2012-04-16

VERSLAG

Vergadering : Overleg watertoets bestemmingplan bedrijventerrein Wapenveld Noord
Datum vergadering : 26 maart 2012
Plaats : Waterschap Veluwe, Apeldoorn
Opdrachtgever : gemeente Heerde
Project : BPF
Dossier : BA7950-100-100
Onderwerp : Watertoets
Classificatie : Klant vertrouwelijk

Ons kenmerk : LW-DE20120053
Datum : 27 maart 2012

Aanwezig : Jasper Timmer (Waterschap Veluwe), Cees Ortelee (gemeente Heerde)

DHV B.V.: Evert de Lange

Kopie : Rob Boshouwers

DHV is in opdracht van gemeente Heerde bezig met het opstellen van een nieuw bestemmingsplan voor bedrijventerrein Wapenveld Noord inclusief bijbehorende onderzoeken. Het plangebied ligt voor een klein deel op grondgebied van gemeente Hattem, maar Heerde is penvoerder.

Aan de noordzijde biedt het bestemmingsplan mogelijkheid voor een ecologische verbindingszone. De kade van het kanaal wordt hier verwijderd en er komt een flauwe oever. De wens van het waterschap is dat het bestemmingsplan voor dit gedeelte ruimte biedt om oppervlaktewater te realiseren, zodat in de toekomst het oppervlaktewater op het bedrijventerrein verbonden kan worden met het oppervlaktewater nabij de waterkrachtcentrale.

In de huidige situatie lost alle riolering van het bedrijventerrein op de zuivering van het bedrijventerrein. Deze zuivering is niet meer in bedrijf. Het water wordt nu ongezuiverd geloosd op oppervlaktewater. Het bedrijventerrein krijgt drukriolering. Het afvalwater kan hierop aangesloten worden. Het hemelwater blijft via de bestaande riolering lozen op oppervlaktewater.

Vanuit het waterschap worden de volgende eisen gesteld aan de lozing van (afval)water vanuit het bedrijventerrein op het watersysteem:

- alleen hemelwater;
- hemelwater van verhardingen mag ook op oppervlaktewater tenzij het besluit bodembescherming van toepassing is;
- voor nieuwe verharding moet 36 mm berging gerealiseerd worden.

Jasper levert nog een stuk tekst aan met de eisen van het waterschap.

Cees geeft aan dat de gemeente geen eigen eisen heeft ten aanzien van de behandeling van hemelwater. De gemeente sluit zich aan bij het beleid van het waterschap.

Actie door:

De benodigde waterberging kan gerealiseerd worden op eigen terrein of in de bestaande of nieuw te graven vijvers op het terrein. Nadat al het afvalwater afgekoppeld is van het bestaande rioolstelsel wordt het bestaande riool het hemelwaterriool. Dit hemelwaterriool zou aangesloten moeten worden op de vijvers op het bedrijventerrein. De berging (36 mm voor nieuwe verharding) bevindt zich dan in deze vijvers. De vijvers zouden een overstort kunnen hebben op het kanaal voor de situaties dat er meer dan 36 mm valt. Of dit mogelijk is, is afhankelijk van het verschil tussen waterpeil van het kanaal en de maaiveldhoogte van het bedrijventerrein. Jasper gaat na wat het waterpeil van het kanaal is en gaat na of de bestaande vijvers al een uitlaat op het kanaal hebben. Het waterpeil in de vijvers schijnt weg te zakken. Daarom is er in (een deel van) de vijvers een folie aangebracht.

In het bestemmingsplan zullen de algemene beleidsregels ten aanzien van het omgaan met hemelwater opgenomen worden. De daadwerkelijke toetsing vindt plaats op het moment dat er een watervergunning aangevraagd wordt voor het lozen op oppervlaktewater.

Aan de oostzijde van het kanaal ligt de primaire waterkering. Langs deze waterkering geldt een beschermingszone van 20 meter. Jasper levert deze beschermingszone digitaal aan. De beschermingszone aan de westzijde van de waterkering ligt gelijk met het kanaal en is niet direct relevant. Die aan de oostzijde is relevant voor een kleine deel van het plangebied dat ten oosten van het kanaal ligt.

Cees vraagt of een formeel vooroverleg met het waterschap nog nodig is. Jasper geeft aan dat dat niet nodig is, dit overleg was het vooroverleg.

Evert zal op basis van de besproken informatie een notitie opstellen, deze als concept aan Jasper voorleggen, waarna deze gebruikt wordt voor de op te stellen waterparagraaf.

Actie door:

Jasper	Aanleveren: - waterpeil kanaal, - info over eventuele uitlaat op het kanaal - digitale beschermingszone; - beleid waterschap.
Evert	Aanleveren concept watertoets notitie